

Samhällsbyggnadskontoret
Kart- och planavdelningen
Box 706
572 28 Oskarshamn

Remissyttrande: Detaljplan för del av Glabo 1:45 m. fl. fastigheter ”Saltviks hamn”

Biologiska sällskapet i Oskarshamn har tagit del av handlingarna i rubricerade ärende samt även vid flera tillfällen besökt området. De synpunkter vi framför nedan, fokuserar huvudsakligen på naturmiljön. Det kustnära området kring Lilla Saltvik har mycket högt naturvärde och är även av största intresse för det rörliga friluftslivet. Detta gäller i all synnerhet för området längs Kvarnviksvägen*, vilket är ett av de få centrum- och kustnära naturområden, som fortfarande ej exploaterats.

Rent allmänt anser vi att kustområdets redan tidigare mycket inskränkta tillgänglighet ej skall minskas genom ytterligare bebyggelse. I handlingarna till planärendet står *”Kommunens intentioner är att naturvärden och tillgängligheten för allmänheten till såväl vatten som skog ska bevaras och utvecklas inom planområdet”*. Vi kan inte se annat än att detta motverkas av föreslagen exploatering.

Detaljplanen avser exploatering av fem fristående områden samt infogande av nya tomter intill förut befintliga. Detta skulle innebära att det nuvarande stora, sammanhängande området norr om Kvarnviksvägen splittrades upp i mindre zoner. Dessa frizoner mellan tomter samt nya och breddade vägar skulle bli av storleksordningen omkring hundra meter eller i en del fall bara något tiotal meter. Att på så sätt fragmentera biotoperna skulle få stora, negativa konsekvenser på flora och fauna, på landskapsbilden och tillgängligheten för allmänheten.

Vi anser

- **att tomter och vägar norr om Kvarnviksvägen ej skall anläggas**
- **att uppläggningsplatsen för båtar (inom strandskyddsområde) ej skall anläggas.**

Det block med 7 tomter som förslås längs med Domänvägen kommer inte i konflikt med några högre naturvärden. Även blocken norr om Ovädersleden med 15 + 12 tomter kan ur naturvärdessynpunkt accepteras, liksom 5 nya tomter intill befintlig bebyggelse vid Kvarnviken.

Mer detaljerade skäl till vårt ställningstagande lämnas i följande avsnitt.

* Med Kvarnviksvägen avser vi sträckan mellan befintlig bebyggelse i Lilla Saltvik och Kvarnviken.

Områdesbeskrivning

Området i sin helhet har ett mycket högt naturvärde. Vi känner till exempel få andra områden i kommunen med liknande koncentration av stora ekar. Dessa utgörs av såväl vitala träd under god tillväxt som äldre träd med bland annat många håligheter. Det finns sålunda gott om efterföljare, dvs. träd under tillväxt, vilka på sikt kan ersätta de äldre. Ett antal träd står även kvar helt döda. Hälträden och de med död ved är av stor betydelse för fåglar och insekter.

A. Delområdet norr om Kvarnviksvägen ligger i en svag sydsluttning. Mot flera tomter tillstöter berg mot norr, i en del fall en brant bergvägg. Det varma läget verkar vara gynnsamt för flera svamparter, och här har bland annat räfflad nagelskivling, korallticka och oxtungsvamp setts. Likaså bör det varma läget vara gynnsamt för insektsfaunan. En inventering av den framstår som synnerligen önskvärd.

B. Delområdet söder om Kvarnviksvägen utgörs av en mycket tilltalande hagmark, som nu betas av hästar. Här finns också många stora träd, främst ek och ask. Floran inom detta avsnitt är lundartad och anmärkningsvärt rik med många krävande arter som tandrot och skogsbingel. Den lundartade vegetationen är beroende av jämn markfuktighet. Den åstadkoms här av vattenförsörjning från högre partier, det vill säga norr om Kvarnviksvägen. Anläggning av tomter här samt en utbyggnad av vägen, där vägkroppen sannolikt kommer att skära av vattenförsörjningen kan ge en mycket negativ effekt för dalen söder om vägen.

C. Båtuppläggningsplatsen (parkeringsplatsen) i planområdets västra del utgörs av tidigare åkermark, nu utnyttjat för bete. Det omges av flera av områdets största och vackraste ekar. Grönbladsbjörnbär finns väster om Domänvägen, men rapporteras även öster om den (vi kommer att kontrollera detta).

Nyckelbiotoper

Ovan beskrivna delområden A—C ligger samtliga i omedelbar anslutning till nyckelbiotoper, utpekade av Skogsstyrelsen. Exploatering av mark alldeles intill nyckelbiotoper kommer sannolikt att påverka dem starkt negativt och är klart olämplig.

Noterade växter och svampar

Vi har inte gjort någon yttäckande inventering av växter och svampar inom planområdet. I våra register finns dock ett antal observationer därifrån (drygt 100, det verkliga antalet torde vara flera gånger större), gjorda under de senaste årtiondena.

Rödlistade arter, signalarter och fridlysta arter

Bland ovan nämnda observationer ingår följande arter

Phellinus pini	Tallticka	Rödlistad: NT. Signalart
Grifola frondosa	Korallticka	Rödlistad: NT. Signalart
Fistulina hepatica	Oxtungssvamp	Rödlistad: NT. Signalart
Gymnopus fusipes	Räfflad nagelskivling	Rödlistad: NT. Signalart
Hygrophorus russula	Kremlevaxskivling	Rödlistad: NT. Signalart
Dactylorhiza maculata ssp. maculata	Jungfru Marie nycklar	Fridlyst
Platanthera bifolia ssp. bifolia *	Ängsnattviol	Fridlyst. Rödlistad: NT
Blysmus rufus	Rödsäv	Rödlistad: NT
Fraxinus excelsior	Ask	Rödlistad: VU
Ulmus glabra	Alm	Rödlistad: VU
Rubus muenteri	Grönbladsbjörnbär	Rödlistad: NT

* Endast sedd i knopp. Sannolikt ängsnattviol, men kan vara grönvit nattviol. Den senare är fridlyst men ej rödlistad. Båda orkidéerna har setts inom det västra tomtblocket inom delområde A.

Värdefulla träd

Biologiska sällskapet har i sin inventering av jätteträd (träd med omkrets i brösthöjd minst 314 cm) påträffat 15 sådana, samtliga ekar, inom planområdet. Som värde träd, med en omkrets större än 200 cm, har 22 ekar, en gran och en lind antecknats. Värde träd har dock inte konsekvent noterats och man kan räkna med att många fler finns.

Kommunen har mätt in träd med stamdiameter över 50 cm (dvs. omkrets > 196 cm) inom och invid nyckelbiotoperna. Mer intressant hade varit att mäta in sådana träd inom de ytor som man avser bebygga eller anlägga vägar på. En sådan komplettering bör göras.

Fragmentering

Vi har tidigare framhållit att en fragmentering av området sannolikt medför negativa men också i nuläget svårbedömbara konsekvenser på populationerna. Till detta kan fogas förändringar i lokalklimat och ökad närings- och föroreningsstillförsel. Erfarenheten visar att marken nära tomter och vändplaner tyvärr ofta används som utkastplatser och upplag. Klart är att ett sammanhängande naturområde skapar betydligt bättre förutsättningar för djur- och växtliv och bevarar traktens goda landskapsmässiga utseende och tillgänglighet, varför vi bestämt avråder från exploatering av området norr om Kvarnviksvägen.

Kommentarer kring några punkter i planbeskrivningen

Sida 4: ”En alternativ placering av föreslagen kvartersmark är under hänsynstagande till terrängen och befintliga naturvärden ej möjligt.” De flesta tomterna är stora, ca 2400 m², med i de flesta fall en tillåten byggarea på 350 m². En mer ordinär tomstorlek skulle självfallet lämna större partier orörda och möjliggöra bättre distans till de känsligaste naturområdena.

Sida 12: ”Att en art är rödlistad innebär inte per automatik att den är skyddad, endast att dess utdöenderisk är bedömd.” Detta är alldeles riktigt. Men i stället för att antyda att man inte behöver ta hänsyn till dem, förväntade man sig snarare ett påpekande om att ta ansvar för deras bevarande och de naturtyper där de finns.

Sida 25. ”Utöver en brygga per fastighet tillåts ett båthus om maximalt 100 m² per fastighet.” Avser område WB₁. Det är litet svårt att uppfatta om fler än två fastigheter avses. Under alla omständigheter förefaller det vara mycket stora båthus som tillåts, ungefärligen lika stora som ordinära småhus.

Sida 35 och följande. *Upphävande av strandskydd.* För upphävande av strandskydd bör stora allmänna och samhällliga intressen föreligga. De motiv som framförs i planbeskrivningen uppfyller till stor del inte de kraven. Exempel sida 36. ”De tre bostadstomterna som möjliggörs vid upphävandet av strandskyddet är en viktig del i utvecklingen av sambället och bedöms som nödvändiga för att tillgodose ett allmänt intresse i form av tätortsutveckling som inte kan tillgodoses utanför området.” Vi kan inte se någon relevans i sådana argument. Det är knappast av allmänt intresse att tre tomter tillkommer just inom det aktuella planområdet. Snarare finns det ett allmänt intresse av att Saltvik inte byggs ut inom de strandnära delarna utan att dessa förblir allmänt tillgängliga även i framtiden.